Всесвітній день охорони праці - 2021

Девіз:

«Передбачати, готуватися та реагувати на кризи – ІНВЕСТУЙМО ЗАРАЗ У СТІЙКІ СИСТЕМИ БЗР»

Пандемія COVID-19 показала на практиці, наскільки важливими є питання безпеки і здоров'я працівників, які своєю працею створюють економічний потенціал держави, і наскільки серйозними можуть бути її економічні втрати, якщо цим питанням не приділяти належної уваги.

Уже більше року Україна, як і більшість країн світу, потерпає від пандемії коронавірусної хвороби, балансуючи між необхідністю зупинити її поширення, зберігши життя і здоров'я людей, та загрозою непоправних економічних втрат.

Ще до початку пандемії COVID-19 стан безпеки праці й охорони здоров'я працівників в Україні визначався як вітчизняними, так і зарубіжними експертами, як вкрай незадовільний та один з найгірших серед європейських країн. Пандемія ще більше загострила і продовжує загострювати ситуацію, висвітлюючи глибину і масштаби накопичених і нових проблем у вказаній сфері. Це добре видно за результатами 2020

року, коли, порівняно з 2019-м, у 7 разів збільшилась кількість нещасних випадків на роботі, включаючи гострі професійні захворювання серед працівників, про які надійшли повідомлення Фонду соціального страхування і Державної служби України з питань праці (з 5820 до 40737). Кількість повідомлень про вказані випадки і професійні захворювання із смертельними наслідками збільшилась на 25% (з 1228 до 1541). Однак, страховими було визнано лише 16,3% несмертельних і 42,4% смертельних випадків.

Із повністю розслідуваних 213 випадків смерті вказаних працівників зв'язок з виконуваною роботою було визнано лише у 65 випадках. Однією з причин такого стану є та обставина, що вирішальну роль у встановленні зв'язку смерті працівника медичного закладу з діагнозом COVID-19 відіграють результати епідеміологічного розслідування та висновок лікаря профпатолога, які надаються комісіям спеціального розслідування лабораторними центрами МОЗ часто невчасно, а самі епідеміологічні розслідування проводяться здебільшого формально. З цих причин Держпраці продовжила роботу 133 спеціальних комісій на 2021 рік, утворених нею у 2020 році. Крім цього, незважаючи на прийняті законодавчі норми щодо компенсації виплат сім'ям померлих медпрацівників на практиці їх домогтися надзвичайно складно і довго, а інколи навіть неможливо. Це нівелює соціальні гарантії передбачені законодавством, породжує соціальну напругу і недовіру до влади серед працівників медичної сфери і членів їх сімей.

Станом на 13 квітня 2021 року за весь період пандемії в Україні захворіли 1872785 осіб, одужали 1430234 особи, летальних випадків зареєстровано 37758, вакциновано 388401 особу, з яких лише 5 вакциновано повністю (отримали 2 дози).

Серед працівників закладів охорони здоров'я захворювання на COVID-19, підтверджено у 78493 працівників з яких 726 померли. Однією з причин такої кількості захворювань працівників медичних закладів є порушення вимог чинного законодавства з охорони праці щодо забезпечення їх дієвими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ), які повинні відповідати ступеню існуючих ризиків для життя і здоров'я працівників. Затверджені МОЗ України «Стандарти медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)» замість посилення вимог щодо норм ЗІЗ передбачають лише рекомендації з їх раціонального використання.

Високий рівень смертності серед медичних працівників, викликаний COVID-19; нестача медичних кадрів, яку спричинила нефективна оптимізація і комерціалізація медичних закладів; недостатнє фінансування галузі поряд з фактами неповного використанням виділених бюджетних коштів та інші негативні наслідки непрофесійного управління галуззю за останні 5 років не можуть не викликати справедливих претензій до влади з

боку як медичних працівників, так і громадян України – отримувачів медичних послуг. Існує гостра необхідність у боротьбі із зростаючим рівнем стресу і емоційного виснаження медичних і соціальних працівників. Багато хто з них втомилися і все частіше замислюються про залишення професії, а дехто виїхав працювати за кордон.

Незважаючи на ці складні економічні, епідемічні і морально-психологічні умови, сотні тисяч медичних і соціальних працівників ведуть щоденну боротьбу за життя і здоров'я українців. Висловлюємо їм велику повагу і найщиріші слова вдячності за цю титанічну працю і жертовність. Водночас віддаємо шану пам'яті тим, хто віддав своє життя, захищаючи і рятуючи життя інших.

Європейська моніторингова комісія глобальних профспілок вважає, що лише державні, некомерційні служби охорони здоров'я і соціального забезпечення можуть ефективно справлятися із серйозними кризами у сфері охорони здоров'я, забезпечувати доступ до медичних послуг усіх громадян, незалежно від їх економічного стану. Один з основних уроків пандемії COVID-19 полягає в тому, що сфера охорони здоров'я повинна бути державною, її як ніколи необхідно захищати від її комерціалізації і приватизації. Ніхто не повинен наживатися га людському горі.

Закликаємо Уряд, органи місцевої влади, роботодавців, керівників медичних установ, комунальних, пенітенціарних та інших установ і служб громадського обслуговування організувати системну роботу для фізичного і соціального захисту працівників, у тому числі медичних і соціальних служб. Врахувати професійні ризики, посилені пандемією C OVID-19 та
запровадити відповідні заходи і програми профілактики інфекцій та інфекційного контролю. З
більшити інвестиції в системи охорони здоров'я і соціального забезпечення, оплату праці і створення безпечних умов; забезпечити фінансування «ковідного» фонду та адекватне укомплектування медичними кадрами закладів охорони здоров'я. Організувати вчасну, доступну і якісну вакцинацію першочергово для осіб, які перебувають на першій лінії порятунку хворих і лікуванні громадян. Розробити і подати на затвердження парламенту Державну програму поліпшення стану безпеки і гігієни праці виробничого середовища в Україні та Національну програму з питань безпеки і здоров'я медичних працівників.

Об'єднавши зусилля, зупинимо пандемію та збережемо життя і здоров'я наших громадян!

Федерація професійних спілок України

схвалено Президією ФПУ 20 квітня 2021 року